

Barn som är närstående

CHECKLISTA FÖR VÅRDPERSONAL

Checklistan tar upp viktiga punkter som bör verksamhetsanpassas med till exempel lokala kontaktuppgifter.

Detta är ett av tre dokument som syftar till att uppmärksamma barn som är närstående i enlighet med Barnkonventionen och tillägget i Hälso- och sjukvårdslagen. Övriga dokument heter *Vägledning* och *Kunskapsunderlag*.

För barnets bästa och utifrån barnets rättigheter finns denna checklista för dig som träffar barn som är närstående. Barnkonventionens och lagarnas syfte är att med ett tydligt barnperspektiv skydda och stärka barn i situationer som upplevs hota barnets trygghet. Syftet är också att stödja patienten i mötet med barnets tankar och frågor.

Lagar och styrdokument

Tillägget i Hälso- och sjukvårdslagen ”att särskilt beakta barn som närstående” trädde i kraft den första januari 2010 (5 kap. 7 § HSL). I Patientsäkerhetslagen (6 kap. 5 § PSL) har en likalydande bestämmelse införts. Med barn avser lagen personer upp till 18 år.
Enligt Handlingsplan för arbetet med

Barnkonventionen inom Stockholms läns landsting, prioriteras barnets rätt till respektfullt bemötande (artikel 2), information (artikel 17) och delaktighet (artikel 12) för att bidra till barnets rätt till jämlik hälsa (artikel 24). En av Barnkonventionens artiklar innefattar också stöd i föräldraansvaret (artikel 18).

Checklista gällande barn som är närstående

TA REDA PÅ OM PATIENTEN HAR NÄRSTÅENDE BARN	<ul style="list-style-type: none"> • Dokumentera i patientens journal. • Ta vid behov hjälp av annan anhörig eller folkbokföringen.
GE PATIENTEN ELLER VUXEN ANHÖRIG INFORMATION, BÖR SKE ÅTERKOMMANDE	<ul style="list-style-type: none"> • Informera om det stöd som kan erbjudas familjen och barnet, t.ex. genom socialtjänst, MVC, BVC, förskola och skola. Erbjud hjälp att förmedla eventuell kontakt. • Erbjud patienten stöd att förstå hur sjukdomen kan påverka barnet och barnets utveckling samt relationen till berörda närstående. Gäller även vid graviditet. • Identifiera risk- och skyddsfaktorer i barnets vardagsmiljö, som är betydelsefulla för barnets utveckling. • Om det finns behov eller önskemål om psykologiskt stöd, remittera till/ boka tid med ansvarig behandlare, kurator eller psykolog. • Lämna gärna skriftligt informationsmaterial.
GÖR EN BEDÖMNING AV BARNETS SITUATION	<ul style="list-style-type: none"> • Är barnets fysiska, psykiska och sociala behov tillgodosedda? • Ta reda på vad barnet vet. • Finns någon annan viktig person för barnet? • Finns farhågor för att barnet riskerar att fara illa? <p>Anmäl till socialtjänsten, tel: _____</p>
GE BARNET INFORMATION, BÖR SKE ÅTERKOMMANDE	<p>Planera om möjligt samtalet med barnet tillsammans med patienten. Anpassa samtalet efter barnets ålder, mognad och situation. Vid behov, erbjud barnet eget samtal. Använd auktoriserad tolk/telefonolk om det behövs (tel: _____).</p> <p>Barnet behöver få veta:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Patientens sjukdom och tillstånd samt vanliga symptom. • Vad som händer just nu och vad händer den närmaste tiden. • Att inte barnet har orsakat situationen eller bär ansvar för patientens behandling. • Hur barnet kan vara delaktigt och vara till hjälp utan att få vuxenansvar.
GE BARNET RÅD OCH STÖD	<ul style="list-style-type: none"> • Ge barnet kontaktuppgifter för ytterligare frågor och vem barnet kan vända sig till. • Identifiera risk- och skyddsfaktorer för barnets fortsatta utveckling. Tänk på det långsiktiga behovet. Ta kontakt med andra aktörer som finns i barnets vardag vid behov. • Ge barnet egen tid att uttrycka sina tankar, känslor och behov av hjälp för att bearbeta och förhålla sig till situationen. • Om det finns behov eller önskemål om psykologiskt stöd, förmedla till/ boka tid med ansvarig behandlare, kurator eller psykolog: _____, tel: _____

Till denna checklista finns också dokumentet *Barn som är närstående – Kunskapsunderlag* där du kan läsa om "Planering inför samtal med barn", "Att samtala med barn", "Barns reaktioner", "Barns ålder och mognad", "Familjeperspektivet", "Våga se, våga agera – anmälningsskyldighet", "Sekretess", "Goda exempel", "Tips på länkar, litteratur och material", "Tips på metoder", "Stödverksamheter i Stockholms län", "Forskning – exempel" och "Lagar och styrdokument".